

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 124

Maribor, petek 1. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Vukičević in glavni odbor radikalne stranke

RADIKALNI POSLANSKI KLUB PRELOŽIL RAZPRAVO O SPOMENICI STRANKINEGA GLAVNEGA ODBORA DO 8. JUNIJA.

BEOGRAD, 1. junija. Sinoči je imel radikalni poslanski klub dveurno sejo, katere rezultat je postal znan šele danes in dokazuje, kako težek dan je imel Vukičević v svojem klubu. Vse vesti, da je bila Vukičeviću že izglasovana zaupnica, so izmišljene ozioroma potvorjene. O zaupnici se sploh ni glasovalo. Na dnevnem redu je bila samo razprava o znani spomenici glavnega odbora radikalne stranke, ki vsebuje težke obtožbe proti Vukičeviću in njegovi vladi. Vukičević se je hotel izogniti razpravi na ta način, da je takoj po otvoritvi seje predlagal, da naj klub glasuje o zaupnici. O tem predlogu se je vršila obširna debata, v katero je poseglo 30 govornikov.

Vsi najuglednejši prvaki stranke, razven dr. Lazarija Markovića, so ostro kritizirali postopanje ministrskega predsednika in zahtevali, da naj se vrši glasovanje o zaupnici šele po razpravi o spomenici glavnega odbora stranke. Končno je posl. Ilija Mihajlović (pašičevac) stavil predlog, da naj se glasuje o vprašanju, ali naj se vrši glasovanje o Vukičevićevem predlogu poimensko ali z vstajanjem. S tem je hotel namreč preprečiti poimensko glasovanje, ki bi dovedlo do neizogibnega razcepa v stranki. Seja je bila potem takoj zaključena in se bo pričela razprava o spomenici na prihodnji seji, ki je sklicana za 8. junija.

Uvažna seja kluba Kmečko-demokratske koalicije

BEOGRAD, 1. junija. Predsedstvo poslanskega kluba Kmečko-demokratske koalicije poziva vse svoje člane, da se zanesljivo udeležijo klubove seje, ki se bo vršila v četrtek, 7. junija ob 4. pop. Radi izredno važnih sklepov je navzočnost vseh poslancev nujno potrebna.

Mir v Beogradu

BEOGRAD, 1. junija. Po mestu krožijo še danes najbolj fantastične vesti o predvčerajšnjih dogodkih. Zanesljivih podatkov sploh ni mogoče dobiti, ker je prepovedan obisk v bolnici nahajajočih se ranjencev in na drugi strani tudi policija odklanja vsake podatke. Veliko vznemirjenje je povzročila tudi odredba policije, ki prepoveduje listom pisati o demonstracijah in njihovih posledicah. To pomeni namreč uvedbo preventivne cenzure, ki je po ustavi dovoljena le v slučaju mobilizacije.

Včeraj in danes je bilo v mestu popolnoma mirno in se demonstracije niso ponovile. Za nedeljo napovedano veliko zborovanje Narodne Odrbane je policija prepovedala.

Obstrukcija opozicije v finančnem odboru

BEOGRAD, 1. junija. Sinoči se je vršila kratka, a viharina seja finančnega odbora. Na seji je opozicija nadaljevala obstrukcijo, ki jo je pričela dopoldne v narodni skupščini. Čim je bila seja namreč otvorjena, je poslanec Demetrović stavil predlog, v katerem finančni odbor poziva vlado, da takoj suspendira krivce krvavih dogodkov v Beogradu od službe in jih izroči sodišču. V utemeljevanju je posl. Demetrović vehementno napadal dr. Korošca in brutalno postopanje njegovih organov. Med večino in opozicijo je prišlo kmalu do viharne rekanja. Razburjenje pa se je še povečalo, ko je predsednik odrekel besedo Pribičeviću in Predavcu. Slednjega je to tako razburilo, da je skočil k predsedniku, mu iztrgal zapisnik iz rok in ga raztrgal. V splošnem hrušču in trušču je bil predsednik končno primoran, da je sejo zaključil, ne da bi prišel do dnevnega reda. Prihodnja seja se bo vršila jutri.

Pribičevićevo pismo Davidoviću

BEOGRAD, 1. junija. Ker je vlada prepovedala ne samo shod Kmečko-demokratske koalicije na Sušaku dne 3. junija, temveč tudi manifestacijski zbor za 10. junija v Osijeku, je poslal danes poslanec Svetozar Pribičević vodji demokratov, Ljubi Davidoviću sledeče pismo:

»Pravkar sem dobil vest, da je policija po višjem nalogu prepovedala shoda KDK na Sušaku in v Osijeku. To dokazuje, da postajajo razmere v naši domovini hujše kakor v Rumuniji. Tamkaj liberalna vlada ni prepovedala manifestacijskega zborovanja narodne seljačke stranke, čeprav je njena najhujša nasprotnica. Kakor sem obveščen, utemeljuje policija svoj odlok s tem, da obstoja nevarnost za javni red in mir. Stjepan Radić in jaz jamčiva osebno za mir in red na naših shodih in vsa javnost ve, da so se vsi naši shodi vršili dosedaj popolnoma mirno in brez incidentov. Jasno je zato, da je tudi demokratska stranka odgovorna pred narodom za zatiranje zborovalne svobode. Pozivam te kot predsednika demokratske stranke, da nemudoma izposlušaj preklic prepovedi naših shodov.

Pogreb posl. Agatonovića

BEOGRAD, 1. junija. Pogreb včeraj preminulega podpredsednika narodne skupščine, Radoslava Agatonovića, se bo vršil jutri popoldne na državne stroške. Udeležili se ga bodo vsi v Beogradu navzoči člani vlade in poslanci.

Silen požar v tuornici

LOEBAU, 1. junija. Velika skladišča mehanične predilnice in tkalnice je prošlo noč silen požar docela uničil. Zgorelo je za preko 400.000 zlatih mark bombaža, umetne volne in raznih volnatih izdelkov. Tvrška je morala začasno ustaviti svoj obrat. Kako je nastal ogenj, še ni pojasnjeno, domneva pa se, da je prišlo do kratkega stika.

Proti stavkam na Švedskem

LONDON, 31. maja. Kakor poročajo tukajšnji listi, je švedski parlament sprejel zakonski načrt, ki ukinja pravico stavkanja. Zakon je prodril z 11 glasovi večine. Mesto pravice stavkanja se uvede prisilna arbitražna. Vse spore med delavci in delodajalci bodo reševala od sedaj naprej posebna sodišča, v katerih bodo zastopniki obeh strank.

Balkanska smodnišnica

FRANCOSKI IN ANGLEŠKI GLASOVI O NAPETOSTI MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO. — ZA POMIRJENJE OBEH DRŽAV.

PARIZ, 1. junija. Francosko časopisje, posebno organi levičarskih strank, obširno komentira napetost, ki je nastala radi zadnjih dogodkov med Italijo in Jugoslavijo. »Ere Nouvelle« piše, da bi bilo naravno in potrebno, da se peča s tem vprašanjem Društvo narodov, ki naj napravi konec temu neznosnemu razmerju. Potrebno bi tudi bilo, da Anglija intervenira v Rimu in opozori Mussolinija, naj se nikar stalno ne igra okrog balkanske smodnišnice.

»Echo de Paris« se odločno zavzema za čast in ugled Jugoslavije in zahteva, da naj Italija že enkrat preneha s poniževanjem tega francoskega zaveznika, kajti Italija se mora zavedati, da gre pri ureditvi italijansko-francoskih odnosov ne samo za ureditev vseh sredozemskih vprašanj temveč tudi za pomirjenje Balkana in Srednje Evrope sploh.

LONDON, 1. junija. »Morning Post« je glede odnosov med Jugoslavijo in Ita-

lijo optimističen. Po njegovem mnenju razpolaga jugoslovanska vlada v skupščini z zadostno večino in je vsled tega ratifikacija nettunskih konvencij popolnoma zagotovljena. List pa pri tej priliki obenem priznava, da bi vznemirjenje v Jugoslaviji, ki je nastalo vsled nepričakovane vladnega sklepa, moglo povzročiti Vukičevićevemu kabinetu še večje neprijetnosti.

»Manchester Guardian« nasvetuje Jugoslaviji, da naj ratificira nettunske konvencije, češ da bi s tem samo dokazala, da se resno trudi za ohranitev prijateljskih odnosov z Italijo. List poudarja obenem, da bi mogla Italija odklonitev ratifikacije nettunskih konvencij deloma izkoristiti kot orožje proti njej v drugih državah.

Po drugih informacijah, ki prihajajo v London, se je baje Mussolini obrnil na Francijo, da intervenira v Beogradu, kar pa je francoska vlada odločno odklonila.

Pomožne ekspedicije za generala Nobile

MILAN, 1. junija. Ker še vedno ni nobenih vesti o zrakoplovu »Italia«, se vrše v Italiji z največjo naglico priprave za novo, na široko zasnovano pomožno ekspedicijo za poizvedovanje po generalu Nobile in njegovih tovariših. Poleg odredbe vlade je konferenca avto- in aerokluba, zrakoplovne lige in velikih aeroplanskih tvornic v Gornji Italiji sklenila, da stavi vladi na razpolago primerne italijanske velika letala za organizacijo takojšnje pomožne ekspedicije. Italijanska vlada, ki se je prvotno temu upirala, je sedaj sprejela ponudbo norveške vlade glede odpošiljatve letal. Milanski župan Belloni je brzojavil italijanskemu poslaniku v Oslu, da je mesto Milan pripravljeno povrniti vse izdatke za norveške pomožne ekspedicije. Sedaj se bo izvršil poizkus, prodreti s pomočjo italijanskih alpskih smučarjev v Novo Frislandijo.

KINGSBAY, 1. junija. V tukajšnjih strokovnjaških krogih prevladuje mnenje, da je postal general Nobile žrtev ledu. V času, ko je odplul proti Severnemu tečaju, je vladala namreč v polarnih pokrajinah velika megla. Ker je pritisnil tudi hud mraz, se je napravila na zrakoplovu ledena skorja, ki se je potem radi tresljajev motorja luščila in so veliki kosi padali na motorje in gondolo. Zrakoplov je bil radi tega poškodovan in prisiljen, da je pristal.

Nov velikanski nemški zrakoplov

BERLIN, 1. junija. V Friedrichshafenu grade nov zrakoplov, ki bo po velikosti presegel vse dosedanje zrakoplove. Dobil bo ime »Graf Zeppelin« in bo imel med drugim več spalnih kabin, klubsko sobo in kuhinjo. Novi zrakoplov bo zgrajen še tekom poletja. Kakor je izjavil dr. Eckener, bo napravil ž njim dva poizkusna poleta. Prva vožnja bo šla iz Friedrichshafna v Ameriko in nazaj. Nato pa bo sledil polet okrog sveta preko Rusije, Japonske in Amerike nazaj v Nemčijo. Dr. Eckener upa, da bo absolvirati polet okrog sveta v 14. dneh.

Poslovilna audijenca poslanka Bodrera

BEOGRAD, 1. junija. Kralj je sprejel včeraj italijanskega poslanika generala Bodrera v poslovilni audijenci. Novi italijanski poslanik Galli je že odpotoval iz Lizbone, svojega dosedanega mesta, v Rim in odide v Beograd, čim dobi od predsednika vlade Mussolinija potrebne instrukcije.

Usodna eksplozija

BUDIMPEŠTA, 1. junija. V parni pralnici Kiraly se je pripetila včeraj usodna eksplozija bencina. V barvilnici pralnice se je iz doslej neznanega vzroka vnel razlit bencin. Plamen je takoj objel tri sode bencina, ki so eksplozirali s strašno detonacijo. Trije delavci so dobili pri tem smrtno nevarne opekline, 15 pa jih je bilo težko ranjenih. Gasilec se je šele čez več ur ob lastni življenski nevarnosti posrečilo zadušiti ogenj in pravočasno odstraniti ostale bencinske sode.

Smrtna nesreča Slovencev v Karlovcu

Včeraj dopoldne se je pripetila v tvornici usnja Jelen na Banji strašna nesreča. Delavec Ivan Bahun, star 30 let in oženjen, rodom iz Save pri Jesenicah, je delal pri transmisoriju. Med delom ga je nenadoma zgrabilo kolo, ga parkrat zavrtelo in vrglo potem s tako silo v zid, da je obležal na mestu mrtev. Bahun je imel razbito lobanjo in vrh tega odtrgano desno nogo.

Dobrodelna tombola Pomladka Rdečega križa

Zanimanje za tombolo, ki se bo vršila prihodnje nedelje na Trgu Svobode ob 2. pop., je od dne do dne večje; saj že vsakdo govori o krasnih dobitkih (šivalni stroj za 4.800 Din, komplet kuhinjska oprava, dirkalno kolo, zlata moška ura, fine posteljne odeje in par stotin vsakovrstnih reči) ne le v mestu samem ampak tudi v okolici. Ne zamudite te prilike in kupite tablice, katere je dobiti v vseh večjih tobakarnah kakor tudi v in pred trgovino »Weka« na Aleksandrovi cesti, po 2 Din komad.

Kako pišejo Lahi o nas in naši državi

KAKO PIŠEJO LAHI O NAS IN NAŠI DRŽAVI.

Reka, 30. majnika. Včerajšnji tukajšnji fašistični list »La Vedetta d'Italia«, je pod naslovom »Manjvredne zverine« objavil uvodnik, ki v svoji brezstidnosti presega pač vse, kar se je doslej pisalo v laških listih o nas in naši državi. Članek pričinja z izjavo generalnega tajnika laških vojnih dobrovoljcev Pescosolida, ki se glasi:

»Med močno, zmagovito Mussolinijevu Italijo in hrvatsko-slovensko sodrgo je razdalja tako ogromna, da vsled nje lahko zopet triumfira latinska omika nad bedastim, slepim besom barbarov.«

Po tem uvodu pa pravi list, da te besede potrjujejo dogodki, da hrvaška in slovenska sodrga že več dni nesramno izziva Italijane, ki pa se vedejo kot gentlemani. »Lopovi, ki v Ljubljani kriče, v Šibeniku pa zverinski besne proti Italiji in Italijanom, predstavljajo lutke, ki so jih kupili mednarodni dobičkarji šakali in jih je nahujškal prostaški politikahtski pajac, ki mu je ime Stjepan Radić.«

Potem govori o Ljubljani, češ da so na ljubljanskem protestnem shodu ničvredni govorancariji bruhalni žalitve proti Italiji, Mussoliniju in fašizmu ter zahtevali vojno, pa pravi: »Vojno? Zakaj ne! Saj smo, hvala Bogu, v stanu, da razbijemo rebra in polomimo rogove manjvredni sodrgi, ki je že navajena figarškega bega pod pritiskom naših bajonetov. Naj pridejo okušat trdnost naših meja, pa se bodo zopet poučili, kako zbadajo naši meči.«

Nato pa pripoveduje list, kako da je pametna politika Mussolinijeva zasigurala Hrvatom in Slovincem miren ob-

stanek v Italiji in kako se v Italiji uspešno čuvajo in stražijo jugoslovnski konzulati, a prav posebno na Reki in v Zadru in da jih celo straži fašistična milica. »Če pa hrvaška in slovenska sodrga kriči »dol z Italijo«, je pač Italija previsoko, da bi jo zadel ta krik. Hrvaška in slovenska revščina ne zadene Italije.«

Beograjska vlada je napovedala, da predloži nettunske konvencije narodni skupščini, a neki mednarodni dobičkarji so zato najeli sodrgo, za katero je prevzel Stjepan Radić nalogo, da jo nahujška, računajoč na nevarne posledice v Italiji. Za Italijane pa da je vseeno, ali se nettunske konvencije ratificirajo ali ne. Če se ratificirajo, bo to koristilo mirnemu sožitju obeh narodov, če se pa ne ratifikirajo, bo slabše za slabejšega. Važno pa da je za Lahe, da ostanejo mirni in ne slede igri hrvaške in slovenske sodrge. Italijanska stvar da je v dobrih rokah Mussolinijevih.

»Toda ni mogoče, da bi Italija dolgo časa mogla trpeti zatiranje svojih sinov v Dalmaciji. In tisti dan, ko tudi Duce (Mussolini) izgubi potrpežljivost....? To bo dan obračuna naših sovražnikov pred Bogom. Izginejo na oni svet, ker jih bodo naši bajoneti prepodili s tega sveta!«

Podpisan je pod tem člankom sam odgovorni ravnatelj lista — Giovanni Miceli.

Vsak komentar k tem junaškim besedam je pač popolnoma odveč. Toda zopet si jih je treba za — dan obračuna!

Mariborski in dnevni drobciž

Slavo češkoslovaških parlamentarcev od Jugoslavije

Po uspešnih posvetovanjih z delegacijo naše narodne skupščine se je včeraj popoldne vrnilo odposlanstvo parlamenta ČSR preko Maribora domov. Kakor že neštokrat, tako je tudi topot obmejni Maribor storil svojo dolžnost in ob slovesu odličnih zastopnikov bratske slovenske države manifestiral skupne cilje in naloge slovanskih narodov. Poleg lepega števila občinstva so pozdravili goste na glavnem kolodvoru mnogi predstavniki civilnih in vojaških oblastev z godbo mariborske garnizije. Ob sviranju češkoslovaške himne so izstopili Čehoslovaki v spremstvu nar. poslanca gosp. Žebota, in g. dr. Reismana ter g. inž. Lebena, ki sta se jim peljala naproti do Pragerskega, ter več jugoslovnskih novinarjev, ki so jih spremljali na vsej poti po naši državi.

Po kratkem pozdravnem nagovoru g. dr. Lipolda in odgovoru vodje Čehov g. Uhlirja je mariborski podžupan povabil goste v restavracijo na zakusko, ki jo je priredila mestna občina. Med tem ko je na peronu sviral godba, so se v dvorani vrstili nad vse prisrčni govori, izražajoč največje upanje v skorajšnjo boljše bodočnost slovanskih narodov v Evropi. Saj se baš s skupnimi posvetovanji parlamentarcev ČSR in Jugoslavije ustvarjajo temelji za to veliko delo. Za goste sta govorila posl. Votruba in Pekman. Za naša oblastva oz. korporacije veliki župan g. dr. Schaubach, nar. posl. g. Žebot in za JČL g. dr. Reisman. Za Tujsko-prometno zvezo v mariborski oblasti je g. dr. Senjor razdelil vsem gostom zbirko fotografij Maribora in okolice. Mnogo prehitro je minil kratko odmerjeni čas postanka brzovlaka in oostje so se odpeljali med iskreno pozdravljajočim občinstvom iz naše domovine. —

Mariborska mestna občina in ljubljanski velesejem.

Na jutrnji slovesni otvoritvi ljubljanskega velesejma bo zastopal mariborsko mestno občino radi boleznih župana g. dr. Juvana podžupan g. dr. Franjo Lipold. Otvoritve se udeleži tudi veliki župan mariborske oblasti, g. dr. Schaubach.

Poset inženjerjev.

Del udeležencev kongresa jugoslovnskih inženjerjev, ki začne v soboto zborovati v Ljubljani, bo v torek, dne 5. t. m. posetil Maribor. Posetniki si bodo dopoldne ogledali mesto in mestne ustanove, popoldne pa obišejo Falo. Občina da za ta izlet svoje avtobuse na razpolago. Zvečer bo komers v Grajski kleti.

Mestni svet

je na sinočni svoji seji obravnaval več prošnji za brezplačno vožnjo z mestnimi avtobusi ob raznih prireditvah in za odpis veselicega davka. Po možnosti se je prošnja ugodilo. Seja se bo vršila zopet v ponedeljek in bodo tedaj izdana razna gradbena dovoljenja. —

Delavsko antialkoholno gibanje v Sloveniji.

Na inicijativu zagrebške delavske abstinentne zajednice je pokrenjeno kakor v Ljubljani tudi v Celju vprašanje delavskega treznostnega gibanja. Dočim je bila v Ljubljani osnovana dne 19. maja, »Delavska Abstinentna Jednota« je bil v Celju ustanovljen akcijski odbor, ki vodi vsa predela za osnovanje »Delavske Abstinentne Jednote« v Celju. Pravila so bila predložena na odobrenje. Agende akcijskega odbora vodi trgovski sotruden Franjo Česen, Celje, Prešernova ulica št. 9. —

Sokolski odsek pri Sv. Juriju ob Ščavnici

naproša vse one, ki so prejeli nabiralne pole za nabavo telovadnega orodja, naj blagovolijo poslati prispevke najpozneje do 10. junija po priloženi položnici. Ponojno Vas prosimo, da nam po možnosti pomagate! —

Stanovanjski odsek

Ljubljanskega velesejma bo tudi letos permanentno posloval na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Vsi posetniki velesejma, ki žele prenočišča, naj se obračajo pri svojem dohodu v Ljubljano v stanovanjskih zadevah na ta odsek. —

Aretacija čudaškega doktorja

Na binkoštni ponedeljek ob šestih zjutraj je v Tomšičevem drevoredu srečal stražnik sumljivega šetalca in ga vprašal, kot in kam. Povedal mu je, da se zove dr. Rudolf Fohn in da potuje z Ruške kočve v Celje. Mož se je zdel stražniku neodkrit in ga je povabil na stražnico. Tu pa so v kratkem ugotovili celo kopicu zanimivih podrobnosti o aretovanju, ki se res piše dr. Rudolf Fohn in ki ga po njegovi slabi plati pozna domača vsak Celjan. Leta 1925. je bil dr. Fohn izgnan iz območja vse kraljevine, kar pa kaže možu ni bilo znano, češ da so mu javili na sreskem poglavarstvu v Celju, da le v območje tega glavarstva ne sme več nazaj. Ker so razen tega našli na komisarijatu pri njem še čudno zbirko 22 stekleničic raznih zabranjenih strupov, 2 dijamanta za steklo, žagico za železje, pilo in podobno orodje in priprave, je postal seveda še bolj sumljiv in so ga zasliševali na dolgo in široko ter ga pridržali v zaporu. Dr. Fohn je pristojen v Trbižu in ga zasleduje železniška policija na Jesenicah ter deželno sodišče v Celovcu radi sumarizacije hudodelstev, nanašajočih se na varnost tuje lastnine. O oni lekarni, ki jo nosi dr. Fohn s seboj, pravi, da je last njegovega brata, medicince, ki študira v Aleksandriji v Egiptu in da jo po njegovem naročilu nese svoj materji v Celje. Vkljub njegovi trditvi, da je strasen hribolazec in da je šel prišel z Golice, Stola in Triglava, ga policija ni spustila, da nadaljuje ture, temveč ga je oddala sodišču, da se ugotovi, v koliko je kriv še nekih novih deliktov v Mariboru.

Dr. Fohn je star 40 let, gladko obritega obraza, malo plešast, oblečen turistovski, govori pa nemško, italijansko in za silo tudi slovensko. Pred vojno je služboval kot avskulant pri sodišču v Mariboru in v Celju. Med vojno je zašel na slaba pota in sedaj gre z njim vedno bolj navzdol. V Mariboru je bil zaprt že pred sedmimi leti. Zasledujejo ga tudi avstrijska sodišča radi sleparije, tatvine in vlomilkega poskusa. Osumljen je tudi požiga, izvršenega leta 1926 blizu Celovega. Možakar se je zadnji čas skrival okrog Kamnice. Zaprli so ga radi suma tatvine motornega kolesa. Sedaj, ko je že nekaj dni sedel, se je pa zvedelo, za vlom v naravoslovni in fizikalni kabinet gimnazije. Iz kabineta je izginilo 11 knjig Brehmovega »Živalstva«, 2 dalnogleda, majhen mikroskop in nekaj učil. Vlom in tatvino so opazili v torek, zadeve pa niso takoj prijavili policiji. Fohn je imel nekaj svojega plena skritega v parku v grmovju, nekaj je pa že razprodal. Tako manjka še šest Brehmovih knjig. Kdor je od njega kaj kupil, naj v lastnem interesu izroči vse policiji. Tudi kolo je prodano, ali pa kje shranjeno. Fohn po navadi vse prizna in tudi pove, kam je dal ukradeno blago. Tudi radi tega je najboljše, da se sami zgledajo vsi oni, ki so imeli z njim posla.

Mestno kopališče

je z današnjim dnem zopet odprto in bo stalno odprto kakor navadno izven ponedeljka vse dni v tednu. —

Komu je ukradena pločevina?

Včeraj je policijski stražnik ustavil na ulici nekega fanta z večjim torovom bakrene pločevine. Videl je, da fant pločevino ponuja na prodaj. Fant je pripovedoval, da mu je pločevino izročil neki trgovec z naročilom, naj jo zanj prodaja. Stražnik se je hotel prepričati in pozval je fanta, naj gre z njim k trgovcu. Sredi pote je pa fant vrgel na tla svoje breme in kapo ter zbežal. Lastnik očividno ukradene pločevine se naj javi pri policiji.

Orjuna Maribor

priredi v soboto dne 2. junija v Narodnem domu (na dvorišču) družabni večer. V slučaju slabega vremena se bo vršil v gornji mali dvorani. Vstop prost. Kobilni udeležbi vabi odbor. 1093

Za obisk ljubljanskega velesejma od 2. do 11. junija se dobi na podlagi sejske legitimacije 50% popust na železnicah. 1098

Streljačka družina Maribor

opozarja svoje članstvo, da se vrši od slej naprej vsako nedeljo ostro streljanje na vojaškem strelišču v Radvanju. Začetek ob 9. dopoldne. — 1094

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 1. junija. Zaprt.
Sobota, 2. junija ob 20. uri »Othello« ab. A. Kuponi.
Nedelja, 3. junija ob 20. uri »Jesenski manever«. Znižane cene. Kuponi. Zadržikrat.

»Jesenski manever« zadržikrat na mariborskem odru se vprižori v nedeljo 3. junija. Ni izključeno, da je to zadnja operetna predstava v sezoni. Ker odhajajo iz Maribora gđ. Lubejeva, g. Bartuž in drugi člani operete, bo morda to njihov zadnji nastop v marib. opereti, na kar se opozarja naše operetno občinstvo.

Uremenska

Končali smo prelepi mesec maj, ki lefos ni zadržil svojemu slovesu. Pravi majniški dan se je pokazal šele ob koncu — binkoštni ponedeljek, — prej je bilo pa hladno in deževno. V vremenskem prorokovanju je pa tudi slabo vreme meseca maja dobro zapisano. Tako n. pr.: »Ako Trijakov (1.) dan dežuje, dobro letino oznanuje.«

Za celokupno majniško dobo pa imamo sledečo tolažbo:
»Hladen majnik ti gotovo dá slame dosti in tudi sena.«

Maj v zvezi z junijem ima pa sledečo prognozo:
»Veliki traven moker, rožnik pa mlačen, kmet isto leto bo žejen in lačen.« —

Rožnik ali junij je začel danes z dežjem kar ni boljše. Vremenski pregovor namreč pravi:
»Lepo lije vreme prvega dne, kmetje se dobre letine veselé.«

Še bolj razločen je pa ta-le:
»Rožnik deževen, vincar reven.«

Kakor je imel maj vremensko zelo pomembne dne — ledene može (12., 13., 14.), tako ima ta mesec važen Medardov dan, dne osmega, o katerem pravijo:
»Kakor bo vreme Medarda se kazalo, takšno bode šest tednov ostalo.«

Vežbe pontonirkega bataljona v Ptuj na Dravi.

Počenši s 1. junijem pa do konca oktobra t. l. se bodo vršile vojaške vežbe 4. pontonirkega bataljona v Ptuj na Dravi, in sicer v prostoru med obema mostoma in do 500 m nižje železniškega mosta. Vsled tega se zabranjuje vožnja po Dravi v označenem prostoru, in sicer

vsakega delavnega dne od 5.30 do 11. predpolodne in 3. (15.) do 7. (19.) popoldne do konca meseca oktobra. Straža bo postavljena 1 km 300 m nad lesenim mostom, in sicer na desnem bregu ter bo imela rubečo-belo signalno ploščo. Splavarji in druge osebe, ki se bavijo s plovbo, imajo pristati čim opazijo signalno ploščo in sicer najmanj 300 m višje iste. Počenši s 1. julijem do konca oktobra se bodo vršile tudi nočne vaje ter se v tem času tudi od 20. zvečer pa do 2. zjutraj v splošnem zabranjuje vsak promet na Dravi na označenem prostoru, ker se ne bo postavilo posebne straže. Opozarja se, da nosijo v nasprotnem slučaju vso odgovornost za slučaj eventualne nesreče ali škode dotični splavarji in osebe, ki se bavijo s plovbo, odnosno one pravne osebe, na katerih račun vrše splavarji plovbo. Ob nedeljah in praznikih se vaje ne bodo vršile ter je vsled tega plovba s splavi in čolni tudi v označenem prostoru ves dan odprta. Kot praznika za vojsko štejeta 7. in 28. junij. —

Odpravljen je vizum za ČSR.

Z današnjim dnem je odpravljena institucija obveznih viz za potovanje Jugoslovenov v ČSR in Čehoslovakov v SHS brez izjeme za vse državljane. Lep napredek, do katerega pa nas je komaj pregovorila bratska država ČSR. Na večkratne tostvarne predloge Čehoslovaške je naša vlada vedno odgovarjala, da ne more pristati iz budžetnih razlogov, ker so dohodki za viza potnih listov dokaj znatni. A Čehi so v svojih protirazlogih navajali, da tudi njih zadene ista žrtev v budžetu, da pa je mnogo večjega pomena olajšanje osebne prometa med obema zavezuškima državama, zlasti številnih državljanov ČSR, ki prihajajo vsako leto v naše pasivne kraje — Primorje. Končno so pristali na to tudi v Beogradu.

Glasbena Matica

se pripravlja za nov koncert in še en, bolj kratek — polet čez državno mejo. Pevke in pevci, ki hočejo sodelovati pri zboru, se naj nemudoma oglasijo pri g. ravnatelju v matičinih prostorih. Poje se vsak torek in petek od 20. do 22. ure. — Prihodnje leto praznuje Matica tudi svojo desetletnico. Nadejati se je, da bo to ena najlepših slavnosti, kar so jih priredila kulturna društva v našem mestu.

Streljanje na leteče golobe

priredi Slovensko lovsko društvo prihodnje nedeljo ob 15. uri na vojaškem strelišču v Radvanju. Avtobus od Velike kavarne ob 14.12, povratek ob 18.35. —

Izumirajoča plemena

MAORI, NJHOVO ŽIVLJENJE IN OBIČAJI.

Mnogokrat že smo imeli priliko čitati po raznih časopisih o plemenih, ki izginejo tekom kratkega časa, kakor hitro pridejo v dotiko s civilizacijo. Enak značilen pojav se javlja sedaj iz Nove Zelandije in drugih tamošnjih Polinezijskih otokov, kjer je živelo in deloma še živi, pa danes že izumira eno izmed najlepših polinezijskih plemen: Maori. Čudno je, da obstoja že dolgo časa v tem plemenu narodna pesem, kjer se pravi med drugim: »Kakor je navadna deteljica belega človeka uničila ogromne šume Maorov, kakor je trava belega človeka uničila sveto travo Maorov, kakor je miš belega človeka požrla miš Maorov, tako bo beli človek uničil človeka Maora«. Prerokovanje te pesmi se izpolnjuje vedno bolj. Maori so evropsko civilizacija, čim so prišli z njo v dotiko, takoj sprejeli in s tem naglo dvignili kmetijski in trgovski razvoj svoje zemlje.

Maori so plemo visoke rasti (povprečno 1.72 m), pravilnega, lepo zraščene in miščastega telesa; lice je podolgovato, čokoladaste barve. Lasje so bujni, črni. Moški so lepši nego ženske, vendar postanejo v starejših letih slabotni. Dekleta so skromnega vedenja, razpolagajo pa popolnoma svobodno s svojimi telesi. Kadar se poroče, so svojim možem zelo zveste. Poroke se vrše brez vseh ceremonij. Ako se dva moška potegujeta za roko enega dekleta, gresta oba k njenim starišem, primeta dekletu vsak za eno roko in zahtevata, da voli. Zgodi se tudi, da si zavrženi oboževalci deklet s silo osvojijo, ugrabijo, kar je navadno povod za ogorčene borbe med dvema rodbinama, v katerih je navadno tudi deklet med žrtvami.

Maorske vasi so na zunaj zelo slabe. Kolibe so zgrajene iz suhega listja in blata, imajo samo po en oddelek, kjer živi cela rodbina, živina in pa črna svinjice, ki je Maorcem simbol sreče. Negigijensko prebivanje je eden izmed glavnih vzrokov izumiranja maorskega plemena. Umrljivost pri deci je tako velika, da so evropske oblasti, ki ne želijo, da bi plemo izginilo, začele vmes posegati in so odredile razne higijenske mere, ki jih je prebivalstvo radevolje prevzelo.

Po zadnji statistiki je Maorov še 56.000. V dotiki z evropsko civilizacijo so se mnogi maorski običaji že iz temelja spremenili. Tako danes že niti poglavarji sami ne nosijo več tipičnega narodnega kostima, ampak evropske obleke, na katerih pa ljubijo zelo žive barve. Ohranjenih pa je še nekaj običajev, med drugimi »Takin« in »Aka«. Takin je posmrtna ceremonija. Ako med Maori umre kaka ugledna oseba, morajo vsi člani rodbine spremljati pokojnika v svojih najlepših oblekah. Mrliča položijo na katafalk in vsi prisotni pejejo pesmi, v katerih slavijo vse vrline pokojnikove, tudi takšne, ki jih nikdar in imel. Položijo ga v jamo, ki jo proglašajo za sveto in neoskrunljivo. K njemu v jamo položijo tudi vse predmete, ki so pokojniku bili dragi. Vsakdo, ki bi poskušal kaj iz groba ukrasti, je obsojen na smrt. Nato se prične »Aka«. To je mešanica plesanja in zvijanja, ki je nekoč končala naravnost z besnilom in krvavimi poboji, do čim dandanes po navadi končava mirno in se omejuje samo na veliko pojedino.

Maori pozdravljajo zelo čudno. Če se srečata prijatelja, navadno drug drugega primeta za nos, in sicer tim bolj krepko, čim večja so medsebojna prijateljska čustva. Gost, ki pride v kolibo, mora po tem pozdravu izpiti čašo čaja.

Za časa vojne se je en bataljon Maorov tako junaško tolkel v Franciji, da jih je od sto ostalo na bojišču 45. Značilno je, da so Maori, ko so po dotiki z evropsko civilizacijo opustili svoje prejšnje pustolovsko in vojaško življenje, postali skoro indolentni, pasejo lenobo in se vračajo na delo samo, kadar jih prisili k temu glad, pa že s trdnim namenom, da takoj delo pustijo, čim nekaj zaslužijo. Seveda so tudi tu izjeme. Nekaj Maorov zavzema v družbi lepe položaje. V novozelandskem parlamentu je nekoliko poslancev čistokrvnih Maorov, nekaj pa jih je že pomešanih z angleško-saksonskim plemenom. Danes je en Maor tudi minister v novozelandski vladi, dr. Maun Pomare, po poklicu zdravnik, ki je tudi izdelal nove zdravstvene neredbe, ki bodo morda preprečile, da Maorsko plemo popolnoma ne izgine.

Fašizem se proslavlja

POTSDAM V RIMU.

Italijanske politične metode so srečno dosegle najslabši glas v svetu. Pritrjuje se jim le tam, kjer vlada najhujša reakcija. Tako na primer simpatizira s fašizmom in njegovimi metodami današnji madžarski režim. Po vseh drugih državah si pa niti najreakcionarnejše stranke in skupine ne upajo glasno hvaliti fašističnih metod. Povodom sedanjih italijanskih izbruhovalov proti naši državi je dunajski dnevnik »Die Stunde« originalno in značilno orisal bistvo fašizma in italijanske politike pod njegovim režimom. Članek nosi naslov »Potsdam v Rimu«. To se sprva sliši čudno, iz naslednjega pa postane takoj razumljivo.

V gostilnah in kavarnah je večkrat sledeča scena: Preko praga stopi mož nagrbčanega čela, grozečih oči, brutalno zagrizenih ptez. Hrupno sede ter meče na vse strani grozilne in izzivalne poglede. Meso reže kakor bi kral, natakarka kliče z jezno povzdignjenim glasom, denar meče po mizi in ko gre, prevrne še par stolov. Drugi gostje si mislijo: Neprijeten človek, ki drugim moti in kvari večerjo. Opravka nočejo imeti z njim, ker hočejo mirno večerjati in prebavljati. Nalašč gledajo proč ter se ne dajo izzivati. Šele zunaj si marsikdo misli: Škoda, da ga nismo vsi skupaj posadili pod kap.

Ulogo izzivalnega bojaželjnega mračnjaka je pred 20 leti igrala wilhelminska Nemčija. Ob vsaki priliki je Hohenzollern grabil za sabljo. Vojne pravzaprav ni hotel, z njo se je samo igral in obraz je nabiral v najboljvitejše gube. Dolgo so bili drugi v strahu pred njegovimi improvizacijami, končno so pa planili pokonci in konec vojne pesmi je — settlement v Doornu.

Nemčija se je, kakor so pokazale zadnje volitve, iz zgodovine dosti naučila. Provokacij se ne boji, a jih tudi ne išče.

Združuje se s kulturno zajednico, v katero spada in katero hoče kazati tudi na zunaj. Duhu Potsdama so celo Prusi postavili stolp pred vrata. Potsdam pa ni samo geografski pojem, Potsdam je tudi inkarnacija gotovega sistema. Sistema izzivanj in nadutosti, kakoršen je vladal pod cesarjem Viljemom v Nemčiji.

Potsdam je Prusijo zapustil. Potsdam se je preselil v Italijo. Mož, ki v gostilni drugim kraji mir in udobnost, ne naroča več cmokov in klobas, temveč rižoto.

Pri tem pa dobro ve, da je pri sosedih mirovno hrepenenje in hotenje toliko, da si lahko brez posledic marsikaj dovoli. Tako si dovoljuje v tujih deželah proslavljanje svojega vojnega začetka. (Škandalozna proslava italijanskega vstopa v vojno na italijanskem konzulatu v Inomstu.) Tudi Jugoslavijo neprestano izziva ter ji grozi z neko svojo balkansko zvezjo. Pri tem pa grabi za sabljo, če prve vsled njegovega izzivanja ogorčenje jugoslovanskega prebivalstva do izraza, dasi vlada v Beogradu vse stori, da bi se tudi taki izrazi ogorčenja preprečili. Jugoslavija želi normalne odnošaje z Italijo. Jugoslavija mnogo žrtvuje za mir. Ali se bo pa tudi Italija spremenila? Ali bo potsdamski duh, ki vlada sedaj nad Rimom, izgubil svojo novo domovino? Ali ne bo Mussolini prepozno spoznal, da narodi ne trpijo Wilhelmincev in da se lahko proti njim naenkrat ustvari zveza iskrenih nasprotnikov vojn in terorističnih politikov?

Potsdam je v Rimu. Tako je prišlo od preseljevanja narodov do preseljevanja sistemov. Vmes so stotletja krvave zgodovine. V fašistovskem tobakarskem kolegiju, ki hoče odločati usodo, je — kakor videti — dobra vsaka trava, samo ona ne, ki se kadi v pipi miru.

Sokolstvo

Sokolska prireditve v Središču.

V nedeljo se vrši v Središču ob Dravi zlet Dravskega sokolskega okrožja. Izvajale se bodo vse telovadne točke, predpisane za župni zlet in za izlet v Skoplje. Po telovadbi je srečolov, prosta zabava in ples ob sodelovanju sokolske godbe in pevskega zbora. Železniške zveze na vse strani so ugodne, voznja je pa polovična. Udeleženci naj si pri vstopni postaji oskrbijo mokri žig na vozniških listkih za povratno vožnjo. V nedeljo vsi v lepo in gostoljubno Središče! — Zdravo!

U skrbi za potomstvo

Vsi evropski narodi se po vojni pritožujejo radi pomanjkanja otrok. Zaman so Francozi otvorili tečaje, v katerih razlagajo škodljive posledice propadanja porodov, zaman so izdali tudi najstrožje zakone proti splavljenju. Število porodov je pri njih sicer nekoliko naraslo, vendar pa je še vedno manjše od števila smrtnih slučajev. Enak je položaj tudi v Nemčiji, Angliji, Švici in na Švedskem.

Belo plemo izumira, zatrjujejo sociologi. Izumira polagoma, toda sigurno, do čim se orientalski narodi — Kitajci, Japonci, Arabci, Turki in Indijci — silno hitro množe.

Toda belo plemo Evrope je vendarle žilavo in energično. In kar je glavno: silno je egoistično in vrh tega na visoki stopnji kulture. Zato je izven dvoma, da ne bo nikdar privolilo, da bi kratkomalo izginilo z zemeljske površine. Belo plemo bo poskrbelo vse, da ne izumre.

Kako globoko je ukoreninjena v evropskih narodih želja po ohranitvi svojega plemena, dokazujejo slučaj, kjer so posamezniki na svojo roko, neodvisno od državnih odredb in ukrepov, izmislili cele sisteme, kako bi povišali število porodov v svojem plemenu. Neki star seljak iz Normandije je imel 4 hčerke. Vse so bile jako lepe in so imele zato polno snubcev. Vrh tega je bil stari seljak tudi zelo bogat in je mogel dati svojim hčerkam bogato dedščino.

Starec pa je vsakemu snubcu na njegove predloge odgovoril sledeče: »Dragi prijatelj. Doto moreš dobiti šele tedaj, ko se ti rodi četrti otrok. Odloči se, kakor veš in znaš. Vzemi hčerko ali jo pa pusti!« Kakor pripovedujejo, je starec popolnoma uspel. Sedaj ima že 16 lepih in zdravih vnukov.

Neki pariški trgovec pa je dal v ženitbeno pogodbo svojih hčerk sledeči stavek: »Za vsakega otroka, ki se rodi v zakonu, bom plačal njihovim starišem 10.000 frankov.« In vnuki so prihajali.

Ne govori se torej zastoj, da je običajno vsaka privatno inicijativa mnogo bolj uspešna kakor državna.

Spoznala sina v blaznici

V blaznico v Sidneyu je prišla neka ženska iz Nove Zelandije. V blaznici je bil med drugimi neki vojak, ki je med vojno izgubil spomin in blodil po londonskih ulicah, dokler ga niso končno oddali v umobolnico in prepeljali v Sidney v Avstralijo. Avstralske oblasti so že obupale, da bi mogle kedaj zvedeti, kdo je ta človek. O njem so pisali listi. Za slučaj je zvedela neka ženska z Nove Zelandije, ki se je takoj odpeljala v Sidney in v resnici spoznala v nesrečniku svojega sina. Ta slučaj je dal angleškimi listom povod, da sedaj energično nastopijo proti odredbi angleškega vojnega ministrstva, ki je že preteklo leto razglasilo, da ni nobenega razloga več za mišljenje, da še vedno žive ljudje, o katerih se je med vojno ali neposredno po njej pisalo, da so izginili. Kakor razvidno, so še vedno nesrečneži, katerih usode z enostavnim ukazom ministrstva nikakor ni mogoče rešiti.

Klasično.

Posetnik: »Dragi prijatelj, pri tebi je vendar vse zarubljeno. Kako pa je došlo do tega?«

Študent: »Prav enostavno! Eksekutor je prišel, videl in zapečatil.«

Vegetarijanci v Zagrebu.

V hrvatski prestolici je pričel resen pokret za vegetarijanski način življenja. V kratkem bo ustanovljeno posebno društvo, ki ima baje že veliko število pristavev.

Sport

Pričetek državnega prvenstva

Ljubljanski podsavez še nima prvaka?

Nogometne prvenstvene tekme so z dvema izjemoma zaključene v vseh osmerih podzvezah naše države. V Beogradu je prvak Jugoslavija, v Sarajevu Sašk, v Splitu Hajduk, v Subotici Sand, v Zagrebu Gradjanski, v Osjeku Gradjanski. Prvaka še nimajo v Skoplju in kakor je razvidno iz današnjih službenih objav LNP, tudi v Sloveniji še ne. Poslovni odbor LNP je namreč na svoji poslednji seji po zaslišanju sekcije zbora nogometnih sodnikov sklenil ugoditi protestu ISSK Maribora z dne 28. majnika tl. proti verifikaciji prvenstvene tekme ASK Primorje—ISSK Maribor odigrane dne 27. majnika z rezultatom 2:1 za ASK Primorje iz razloga, ker je poslovni odbor uverjen, da doseženi rezultat po krivdi sodnika ni regularen. Ponovna tekma je odredena na prihodnjo nedeljo 3. tm. ob 17. na igrišču Primorja.

Tekmo za državno prvenstvo se pričnejo drugo nedeljo 10. tm. po vzstnem redu, sprejetem po glavni skupščini JNS dne 9. oktobra 1927. in v terminih, določenih na odborovi seji JNS dne 8. majnika tl.: 10. in 17. junija, 8., 15., 22. in 29. julija. Prvo kolo državnega prvenstva se odigra po dvojnem pokalnem sistemu, enkrat na sedežu enega, drugič drugega kluba. Po sklepu glavne skupščine JNS se odigra tekma med prvakoma sarajevskega in ljubljanskega podsaveza najprej na igrišču prvaka Slovenije in potem v Sarajevu.

Potemtakem bodo drugo nedeljo 10. tm. naslednje nogometne tekme za prvenstvo države: Sašk proti prvaku Slovenije na igrišču poslednjega, BSK proti osješkemu Gradjanskemu v Beogradu in Hašk proti Sandu v Zagrebu. V nedeljo 17. tm. pa bodo igrane iste dvojice v Sarajevu, Osjeku in Subotici.

Sodniška sekcija ZNS službeno.

Za nedeljske nogometne tekme so delegirani naslednji gg. sodniki: Maribor II. mlad.—Svoboda I. mlad. Bizjak, Železničar II. mlad.—Rapid II. mlad. (na igrišču Železničarja) Fischer (Marinič), Maribor I. mlad.—Železničar I. mlad. Vesnaver, Maribor rez.—Železničar rez. Turino, Svoboda rez.—Rapid rez. (na igrišču Rapida) Nemeč (Breznik), Maribor—Železničar, finale za Jgerjev pokal Frankl; stranska sodnika za poslednjo tekmo gg. Vesnaver in Bizjak. —

MOLNP — službeno.

Radi ponovne prvenstvene tekme ASK Primorje—ISSK Maribor se odgodi finalna tekma za Jgerjev pokal na poznejši termin.

Verificirana sta za »Maribor«

s pravico nastopa 8. tm. nogometna igralca Rudolf Kislinger in Jože Druškovič.

Lep korak ZNP.

Zagrebski podsavez je sklenil, da se v nedeljo odigrajo tekme najboljših klubov za gladno prebivalstvo Hercegovine. — Srečajo se na igrišču Concordije ob 14. Derby—Železničar, ob 15.30 Concordia—Croatia, ob 17. Gradjanski—Hašk.

Kriza v JNS.

Razen beogradskega, zagrebškega in subotičkega podsaveza je tudi sarajevski podsavez protestiral proti delegiranju predsednika in tajnika JNS gg. dr. de Marchia in Ribolija na kongres Fife v Amsterdam; a tudi izvenzagrebški odborniki JNS sami gg. dr. Hadži, dr. Karner, ing. Glišić in Segedinski so pismeno izjavili, da se ne strinjajo z delom upravnega odbora JNS in da protestirajo proti delegaciji kakor gori imenovani podsavezi.

Z olimpijade.

Poslednji dve tekmi prvega kola sta končali z zmago Španske nad Mehiko 7:1 in Urugvaja nad Nizozemsko 2:0. — Danes se je že pričelo drugo kolo, ki se zaključuje v ponedeljek. V sredo 6. t. m. se bodo vršile semifinale tekme, finale pa pride na vrsto v nedeljo 10. tm.

Viktor Méric:

Pomlajeni

II. del.

V žlezah.

I.

Dovolite, da se malo odpočijem. Ko se otebam z nekdanjimi svojimi zapiski, preživljam znova v neznosni silnosti vse razburilive minute. Ugolinov sodni dvor, trije temni in smešni auguri, nezmisljeni govor malega, kašljajočega in satiričnega starca, to vse ima nekaj posebne blaznosti škodljivega in nevarnega norca. Lavini zasmeha in paradoksov, ki se je viharno vsula nad mojo ubogo in nepripravljeno duševnostjo, se nisem mogel upirati. Odvedli so me nazaj v celico ter položili na posteljo. Gotovo so mi dali zopet požirek medikamenta, kakoršnega mi je dal že šofer z belo koničasto brado. Prišel sem zopet k moči in dosegel sem skoraj vso svojo hladnokrvnost.

Oglejmo si dejstvo v miru. Potrudimo se, pregledati vse popolnoma jasno. Iz poplave besed majhnega starca sem prav razumel neovrgljivo dejstvo, da sem jetnik neke vrste demonskega učenjaka, ki je sicer malo zmeden, a brez dvoma tudi genialen ... Drugo dejstvo: Z mano ne namerava ničesar slabega in učenjak ali blaznež tudi svojih eksperimentov ne bo delal na meni. To mi je dal dovolj jasno razumeti.

Ze ta ugotovitev je tolažljiva. Mislim si tudi, da temu čudaku ni dobro ugovarjati. In končno je tudi nekaj resničnega na tem, kar pravi. Škoda me je zmodrila. Sedaj dobro vem: vlomi v banke, odvajanje mladih ljudi, moja odvedba s pomočjo Juljete, povrnitev nesrečnežev, oropanih bistvenih sposobnosti, vse to ti bajka.

Ta stari norec je iznašel — ali pa si samo tako misli — pomlajevalno sred-

stvo potom operacije. Ali je sploh mogoče pomladiti? Predočim si čudne vtise, ki so jih ob prvem pogledu napravili name ti trije možje, zelo stari in čudovito mladi obnem. Zopet se mi zmedejo misli. Spomnim se na gotove humoriistične kronike, ki sem jih v serijah priobčeval v čast profesorju Voronovu, pogumnemu učenjaku, ki je napovedal čudež pomlajenja s pomočjo žlez afrikanških opic. Ali je tudi tu nekaj podobnega? Ali je to popravljen metoda Voronova, pri kateri znanstveno prenasičeni norec ne sega več po živali, temveč po pravem človeškem bitju?

O strah in groza! ... Lasje se mi ježijo!

Oh! Počast ima res pravo ime! Ugolin! Ugolin! Ljudožerec! In če mislim na to, da ga bom moral poslušati in slediti njegovemu razlaganju, mi je vedno težje. Če pomislim, da bom prisostvoval njegovemu raziskovanju in da bo pred mojim očmi izvajal svoje strašne poskuse ...

Pomlajenje! ... In če je res mogoče pomladiti, kaj bo potem, ko se odpro vrata, vrata, ki vodijo v nesmrtnost? ... Kakšne sanje! O Prometej! In vendar — kolika blodnja!

Ta večer sem malo jedel. Raztegnil sem se po postelji, podlegel veliki utrujenosti ter spal nepretrgoma vso noč. Prepričan sem, da meša Ugolin v mojo jed in pijačo neko sredstvo, ki mi pomiri razdražene živce.

V to svojo povest moram spraviti nekaj reda in pregleda. Dosedaj sem pripovedoval s pomočjo svojih zapiskov brez metode in logike. Tu, kjer sem sedaj, se pa ne morem več ukvarjati s podrobnostmi ter se pri njih predolgo motiti. Od sedaj naprej nisem več soudeleženec ali soigralec, marveč priča. S tem nastane zame veliko vprašanje: Ali se mi bo posrečilo z dovoljno jasnostjo po-

dati ognjevite besede, s katerimi je nevarno-zgovorni stavec dan za dnem obisipaval mojo blodno dušo?

Tekom treh tednov, ki so pretekli od mojega prihoda v Ugolinove votline, se mi ničesar opomibe vrednega dogodilo. Iz svoje celice sem hodil v jedilnico, iz jedilnice pa v laboratorij, kjer je nerazdružljiva trojica najbrž trajno zborovala. Postal sem plén majhnega starca z neizčrpno zgovornostjo. Na večer sem pa v tišini svoje celice z mrzlično nemirnim duhom spravljal na papir vse to, kar sem slišal tekom dneva. Ker mi je bil duh nemiren, sem teoretično s presemetljivimi resnicami pomešano razlaganje vpisoval le v naglih, nevezanih stavkih.

O, ti razgovori z Ugolinom! Skašam jih zbuditi v življenje, pa če bi tudi s svojo suhoparnostjo in znanstveno strogostjo odbijati moje čitatelje. Moji nagli zapiski pa ne bi imeli vrednosti, če jim ne bi pristavil neobhodno potrebne razlage.

Prvi razgovor: Ugolin je kakor vedno pri svoji pisalni mizi, ob straneh pa njegova pomočnika: zaraščena krogla in grčava palca s ptičjo glavo. Trojici se je pridružila nova prikazen. To je mož, dolg in slaboten, izsušen kakor od jetike z dolgim praznim obrazom in strašnimi meniškimi očmi. Ugolin ga predstavi:

»Profesor Ciron, moj sotrudnik in tajnik.«

Lahno se priklonim, tanki mož se pa ne gane.

»Gospod Doucet«, nadaljuje Ugolin, poslušajte me prav pazljivo. Vi niste zadosti podkovani v znanstvenih stvarih in zato se bom potrudil, da vam vse kolikor mogoče razumljivo povem in razložim. To bo kurz za lajka. Odprite ušesa in bistrite si um. Gre za življenje, za smrt, za starost in za — nesmrtnost. To so stvari, ki vam niso baš domače.

Vem, da se človek nekega dne pojavi na tem globusu brez svoje vojve, da nekaj časa vegetira — bolj slabo kot do-

bro, potem pa razpade ter se povrne v nič, ki je človeka izbruhnil. Dobro jutro! Dober večer! To vem in nič več. Na več nisem nikdar mislil. Za uganke se ne brigam. Tudi metafizika me ne zanima, ker mi vtisi dogodkov in pojavov vidnega sveta popolnoma zadostujejo.«

Ugolin je malo pomislil s povešenimi očmi, malo zakašljajal po svoji navadi, potem pa nadaljeval:

»Doslej so, moj dragi gospod, smatrali starost in smrt za neizogibno mejo vsakega človeškega življenja. Mislite si, da pride nekdo ter ljudem zakliče: To je zmota! Starost s fizično slabostjo je ravno tako bolezen kakor vsaka druga bolezen, ki se da pobijati in premagati. Smrt ni usoda! — Priznajte, da bi takega človeka na vso moč zasmehovali. Jaz sem pa to vendarle poskusil. Pred učeni družbami sem trdil, da bi bilo možno — starost ozdraviti. Da me boste dobro razumeli: Trdil sem, da se da človeka ozdraviti od starosti ter tako človeško življenje podaljšati in razviti v nesmrtnost. S tem hočem reči, da bi se življenje zamoglo podaljšati do razpada zemeljske kroglice, po kateri pohajkujemo. Nisem ostal samo pri razglašanju ali oznanjevanju te resnice. Skušal sem vse tudi dokazati. Svoje trditve sem podprl z argumenti poskusnega značaja — s pravcatim velikim odrom dokazanih, znanih in preizkušenih dejstev. Moji dokazi so naleteli na neumne predsodke, na domišljavost in nerazumnost takozvanega učenjakega sveta. Moji nazori so bili preveč novi ter so kvarili in pobijali preveč starih kombinacij. Smejali so se mi, moj dragi gospod, čudaka in zamaknjenca so me nazvali in s hladnim tušem so mi grozili, kakor norcu v blaznici. O, zakrknjeni, sleparski in domišljavi idioti! Kako strašno bo moje maščevanje nad nizko lopovščino.«

Trd udarec z nožem ob rob mize in Ugolin se dvigne na pol.

Dalje prihodnič.

Mali oglasi, ki služijo v poslovno in socialno namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, doplovanje in oglaševanje ali trgoveškega ali rokodelnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Uradnica

z večletno pisarniško prakso išče primernega mesta. Gre tudi za blagajničarico ali prodajalko. Cenjene ponudbe na oglasni odd. »Večernika« pod zn. »Takojsen nastop, Maribor«. 1111

Opremljena soba

z električno lučjo pri parku se takoj odda. — Koroška ulica 2 I. nad. 1110

Gonilne, šivalne in vezalne jermene iz la usnja nudi Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 864

Gospa vdova,

išče mesto strežnice za predpoldan ali popoldan. Naslov pove uprava »Večernika«. 1099

Triko svilo

140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII

Trgovina z mešanim blagom

v mestu se ugodno proda. Cenj. ponudbe na upravo »Večernika« pod »Dobra«. — 1105

Sprejme se vajenec

čevljarske obrti. Hrana in stanovanje po dogovoru v hiši. Tržaška cesta šte. 1. Senk. 1103

Sivani sandali in čevlji

se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8.

Sandale,

dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulice št. 8. 949

Lepa soba

z električno lučjo separirana se takoj odda. — Wildenreinerjeva ulica 6 I. nad. 1100

Oddam za svoje

2letnega fantiča in 3 letno deklico, oba zdrava in dobro razvita. Naslov pove uprava »Večernika«. 1095

Velika solčna soba

z električno lučjo z uporabo kopalnice se odda eni ali dvem osebam. 1094

Damske nogavice

zuamke »Mravlja«, nudi Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka ulica 5. 895

Spretna prodajalka

z znanjem slovenskega in po možnosti nemškega jezika se išče za trgovino s steklom in porcelanom. Že v tej stroki izvežbane imajo prednost. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja naj se pošljejo na tvrdko Avgust Agnola, Ljubljana. 1085

PAVEL NEDOG

Čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v 24. urah najlepše in najcenejše. 532

MARIBOR

Gosposka ulica 33
Razlagova ulica 22

Svejk

v slovenskem prevodu!

Knjiga je v jako lični opremi in velja broširana 46 Din, v platnu vezana 56 Din. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga

Maribor, Aleksandrova c 13

Za poletno moško obleko

je najpraktičneje »Bourettes svila«, m 65 Din

Franjo Majer, Maribor

1016

Glavni trg 9.

Gostilna »Dravograd« Maribor, Smetanova ul. 54.

V soboto, 2. junija 1928

1107

pojedina ocvrtih piščancev

Točijo se naravna domača vina po zmerni ceni. Za obilen obisk se priporočata J. in M. Nekrep.

Lepo stanovanje

v Maistrovi ulici št. 6 II. nadstropje, sestojče se iz 3 sob, kuhinje, kopalnice, sobe za služkinjo in pritliklinami se odda takoj v najem. Informacije v podružnici Prve hrvatske štedionice v Mariboru, Gosposka ulica 24. 1112

TVORNIŠKA ZALOGA MOŠKEGA PERILA

ZNAMKE

GOSPOSKA ULICA ŠTEV. 24

MAM

NASI ROTI KAVARNE CENTRAL

srajce iz cefirja
srajce iz poplina
svilnate srajce
smoking srajce
športne srajce

Vedno velika zaloga delavskega perila, po najnižjih cenah.

Velika izbira!

trdi ovratniki
poltrdi ovratniki
mehki ovratniki

SAMO PRVOVRSTNO BLAGO

1109

Sprejema se naročila po meri

pižame
spodnje hlače
samoveznice
žepni robci
nogavice

Stalno velika zaloga: cefirjev, poplinov, šifonov, platna, gradelna, keperja

Originalne tvorniške cene!